

ABONAMENTUL
 Pe un an . 24 Cor.
 Pe un jum. . 12 .
 Pe o lună . 7 .
 Vrat de Duminică
 Pe un an . 4 Cor.
 Pentru România și
 America . 10 Cor.
 Vrat de zi pentru Ro-
 mania și străinătate pe
 un 40 franci.

TRIBUNA

REDACTIA
 și ADMINISTRAȚIA
 Miksa utca 2-3.
 INSERTIUNILE
 se primesc la adminis-
 trație.
 Manuscripte nu se ina-
 polază.
 Telefon pentru oraș și
 comitat 502.

Zorile dreptății.

De Ioan Slavici.

Se vor împlini încurând patru sute de ani dela 1515 când s'a încheiat între la-gheloni și Habsburgi tractatul familiar, în vârtutea căruia Ferdinand I. de Habsburg, a moștenit coroana ungară după Ludovic II, a pierit în bătălia dela Mohács, și de atunci și până în ziua de azi țările coroanei ungare, atât la timpuri bune, cât și la vremuri grele, au fost stăpânite într-una de Habsburgi. Ce-a moștenit însă Ferdinand I? — Datoria de a elibera țările coroanei ungare de sub jugul atunci pentru zilele noastre neînchipuit de puternicul sultan Suleiman II, căruia lumea îi zicea magnificul. S'a luptat și el, și fiul său, și nepoții săi Rudolf și Mateiu, s'au luptat strănepoții săi, și abia mai fericitul Leopold I. a ajuns să ridice floarea apusului, s'o pornească spre răsărit, să-i împingă pe turci până la Zenta și să încheie în urmă, după lupte purtate timp de două sute de ani aproape, tratatul dela Carlovăț, în care sultanul renunță la cea mai mare parte din țările coroanei ungare. Nici acum însă nu s'a încheiat șirul războaielor și încă timp de o sută de ani până la moartea lui Iosif II. Habsburgii s'au luptat folosindu-se de timpul de pace, ca să scape țările coroanei ungare din groaznica păraginire, în care le-au găsit, și să ridice popoarele ajunse sub ocrotirea lor la înflorire culturală și economică.

Numai un om smintit poate să spună,

să creadă ori să presupună, că poate să existe azi un Habsburg, care nu le știe aceste, nu e mândru de faptele săvârșite de părinții, bunii și străbunii săi, nu s'a pătruns cu desăvârșire de marea menire a familiei sale și nu vrea cu totdinadinsul binele tuturor țărilor și a tuturor popoarelor ce alcătuiesc marea împărăție, în care urmașii ei vor avea și ei să împlinească cu toată umilița voința lui Dumnezeu.

Iar smintiți nu sunt învățitorii din Budapesta ai treburilor politice. Ei știu tot atât de bine ca noi, că orișicare Habsburg și cu atât mai vartos moștenitorul Coroanei nu poate să fie răuvoitor nici al Ungariei, nici în deosebi al poporului ungar, care prin purtarea de grijă a Habsburgilor s'a renăscut.

Nici că e însă vorba de un Habsburg ca orișicare altul, ci de bărbatul cu virtute neînfrântă, care a făcut declarațiunea, că succesiunea la tron nu e un drept ci o grea și sfântă datorie, de care nu poate să se lapede cel rânduit de Dumnezeu.

Cu toate aceste cei dela Budapesta, dela Cluj și dela Arad s'au supărat, s'au răsvărit în sufletele lor și au răcnit cuprinși de mânie când au aflat, că Archiducele Francisc Ferdinand nu s'a sfiit a face declarațiunea, că iubește pe toate popoarele din monarhie, deci și pe români în deosebi.

Nici c'ar fi putut să vorbească altfel, căci acesta e adevărul și chiar dacă n'ar fi tocmai așa, numai așa poate să zică un viitor monarh.

Ce va și face după ce se va fi urcat în

scaun, aceasta nu poate s'o știe nimeni, căci multe sunt, pe care un monarch ar vrea, dar nu poate, și iar multe, pe care nu ar voi, dar e silit să facă.

De ce atunci răcnetele de mânie!?

Pentru că ei se socotesc greu jigniți în mândria lor când alții sunt puși fie chiar și numai în gând alături cu dânșii. Răsping bunăvoința, de care se bucură și alții.

În al lor gând viitorul rege al Ungariei are să stea de vorbă numai cu conți, cu baroni și cu slugile plecate ale acestora. S'au socotit dar umiliți când au aflat, că moștenitorul tronului regal primește o adresă omagială dela niște vântură-țară, oameni fără de căpătâiu, care au preferit să-și ia lumea'n cap decât să se facă slugi nemernice ale unor stăpâni și ei nemernici

Au toată dreptatea.

În adevăr archiducele Francisc Ferdinand, care umblă totdeauna cu ochii deschiși și a făcut în mai multe rânduri »Ich habe die Pflicht, mich informieren zu lassen«, nu ar fi primit pe acei oameni, dacă n'ar fi știut chiar mai nainte de a fi plecat la drum, că ei nu sunt uscături ale neamului românesc, ci bărbați cu inima deschisă și cu gândul curat, în multe privințe mai vrednici de încredere decât mulți dintre conți și dintre baronii, cari fac vânatoare de suflete.

Da! — e mare mângăierea, în adevăr împărătească satisfacțiunea ce li-s'a dat acestor luptători credincioși și totdeauna sin-

POIȚA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Gustave Flaubert.

În curând va apare în editura institutului »Minerva« traducerea celebrului roman al lui Gustave Flaubert, *Madame Bovary*.

E întâia oară, dacă nu mă înșel, când se traduce în românește, ceva din Flaubert. Numele marelui romancier francez n'a răzbit la noi decât în legătură cu biografia lui Maupassant, al cărui maestru — și după unii, chiar tată natural, — a fost Flaubert.

Faima acestui scriitor au făcut-o cele două romane ale sale, *M-me Bovary* și *Salambo*. Flaubert trece drept stilistul cel mai bun care a fost vre-o dată. El n'a scris mult, fiindcă lucra greu și refăcea de vre-o câteva ori tot ce scris. Afară de cele două romane pomenite, el a mai publicat *Educațiunea Sentimentală*, *Tentațiunea Sfântului Antoniu*, *Bouvard și Pécuchet*, un volum de poezii și altul de teatru. Acesta din urmă însă, n'a avut nici un răsunet, fiindcă nu se ridică la valoarea celorlalte opere ale lui Flaubert. După moartea marelui scriitor, s'a publicat corespondența sa, plină de teorii asupra artei de idei, asupra vieții, de considerații asupra scriitorilor mari ai Franței, și în deosebi a contemporanilor săi.

Flaubert a fost un om loial, onest și sincer. N'a iubit niciodată reclama. A fost însă îndrăgostit de arta lui, pe care n'o socotea un mijloc

de îmbogățire. A trăit sărac, din averea lui personală, fără să-și facă necesități personale.

Într-o scrisoare el spunea: »Am celit corespondența lui Balzac. Din ea rezultă că Balzac era un om brav și pe care l'ai fi iubit. Dar câtă preocupare pentru bani și puțină dragoste de artă! Ai remarcat că nu pomeneste de ea niciodată? El căuta gl'ria, dar nu frumosul... În rezumat, el e pentru mine un imens »bonhomme«, dar de rândul al doilea: Îmi place mai mult corespondența dlui de Voltaire: deschizătura de compas e mai largă«.

Flaubert însă n'a fost ca Balzac. Și el a trăit ca un burghez, dar a gândit ca un artist. El iubea frumosul în sine. A avut entuziasme frenetice și desgusturi mari, fiindcă uriciunea morală îl făcea să sufere.

El a trăit numai pentru artă. O singură clipă n'a încetat să alerge, să urce spre perfecțiune, — și a murit din pricina acestor sfârșiri neîntrerupte, la masa lui de lucru..

Despre opera în sine a lui Flaubert, ne vom ocupa, poate, cu prilejul apariției în românește a romanului *M-me Bovary*.

Deocamdată, să aruncăm o privire asupra vieții și ideilor sale — idei apărute în corespondența publicată după moarte.

Flaubert a urit pe burghezi. Cele dintâi lucrări ale sale, nepublicate încă, erau caracteristice prin această ură. Toată opera lui Flaubert e pecetluită de nobleță, de revoltă împotriva a tot ce e conven-

țional. Iubește romanticismul, fiindcă revoluționează. Lui Zola îi scria:

»...Și mențin părerea că d'ta ești un frumos romantic. Din această cauză chiar, te admir și te iubesc...«

Flaubert însă e tocmai potrivnic lui Zola, fiindcă nu s'a amestecat în mulțime, n'a umblat să caute viața peșta tot, în sate, în uzine, în deserturi, ci ura tot ceiace nu era artistic și se închidea câte patru-sprezece ore pe zi în biroul său, ca să vi-seze la vremea îndepărtată și la țara exotică unde a trăit *Salambo*.

A fost un scriitor rece, obiectiv, că-ua i-s'a imputat — ca și lui Maupassant mai târziu — că nu-și iubește eroii, că e realist din cale afară, că impersonalismul său e prea exagerat.

Flaubert însă consideră arta ca traducțiunea frumosului sub toate formele cari trăiesc acum sau sunt desgropate din uitare, din praful veacurilor. Ea trebuie să se ridice deasupra afecțiunilor personale și a susceptibilităților nervoase. Poezia e pur subiectivă. Dintr'un peisagiu, dintr'o stare sufletească, arta nu trebuie să reție decât ceiace e etern în acest peisagiu, în această stare sufletească. Cu cât vei fi mai personal, cu atât vei fi mai slab. Cu cât vei simți mai puțin un lucru, cu atât îl vei exprima mai bine așa cum e el. (Cum e el întotdeauna, în el însuși, în generalitatea lui și desbrăcat de orice amănunte efemere).

Dar trebuie să ai facultatea de a-l face să fie simțit. Artă nu trebuie să servească nici o doctrină. Se falsifică totdeauna realitatea, când vrei

ceri, și n'are să ne puie 'n mirare mâhnirea de care sunt cuprinși prigonitorii lor lipsiți de judecată.

Insă atunci când Koloman Tisza, orbit de patimă și-a bătut joc de principiul »*Justitia Regnorum Fundamentum*«, care e scris cu litere mari pe poarta Burg-ului, și a mutat curtea cu jurați dela Sibiu la Cluj, am zis: »Faceți-o, căci noi vom suferi și vom răbda, dar în cele din urmă tot voi aveți să vă mușcați degetele!«

E aci, sosește, chiar s'a început timpul prevăzut de noi.

Intrevederea dintre d. Brătianu și baronul d'Aerenthal. *Correspondentul nostru din Viena ne telegrafiază: Primul ministru român Brătianu erit după amiazi a avut o întrevedere de un ceas și jumătate cu baronul de Aerenthal, ministrul de externe al Austro-Ungariei.*

Convorbirea dintre cei doi bărbați de stat s'a învărtit mai mult în jurul chestiunilor economice în special, s'a discutat despre relațiunile comerciale dintre cele două țări.

Un răspuns la memoriul medicilor români. »Országos Magyar Szövetség«, uniunea maghiară, care se ocupă cu toate chestiunile naționalităților, a redactat un răspuns la memoriul medicilor români, care se va trimite tuturor membrilor congresului după sosirea lor la Budapesta. Acest răspuns al »națiunii maghiare« se va trimite fiecărui membru la locuință.

De ce nu iasă la lumină cu răspunsul său uniunea ungurească? Fiindcă și cunoaște rostul activității sale de sobol, merit întunerecului și minciunii.

O ședință de cinci minute. Camera magnaților a ținut Sâmbătă o ședință în care s'a dat cetire autografului împărătesc despre numirea noului guvern. Ședința a ținut precis 5 minute. După aceasta grea muncă, din care firește magnații au luat act despre numirea noului guvern, aristo-

să ajungi la o concluzie. Și ca să n'o denaturezi, trebuie să privești lucrurile așa cum sunt. Să le privești ca un artist, și nu ca un moralist care vrea cu orice chip să aibă dreptate. Trebuie ca științele morale (probabil că Flaubert înțelege prin științe morale, literatura) să procedeze ca științele fizice: prin imparțialitate.

Așa credea Flaubert că trebuie să fie fondul oricărui scriitor. Despre formă, mai mult ca oricare altul, el a insistat că trebuie să se facă tot una cu fondul. Cu cât o idee e mai frumoasă, cu atât fraza e mai sonoră.

Precisiunea gândirii aduce și pe aceia a cuvântului. Scriind lui George Sand, Flaubert își îndreptățește credințele.

»Toți burghezii pot să aibă multă inimă și delicateță, să fie plini de cele mai bune sentimente și de cele mai mari virtuți, fără să devie, pentru aceasta, artiști. În sfârșit, cred că fondul și forma sunt două subtilități, două entități care nu există niciodată una fără cealaltă. Prea multa îngrijire a formel exterioare, pe care mi-o reproșați, e pentru mine o metodă. Când descopăr o disonanță, sunt sigur c'am luat-o pe-o cale greșită; nevoit să caut, găsesc expresiunea justă care era singura și care e, în acelaș timp, cea

armonioasă. Cuvântul nu lipsește niciodată acolo unde există ideea...«

Somitățile din străinătate despre asuprairea națională din Ungaria. În numărul său mai recent, ziarul deputatului slovac d. Hodza, »Slovenski Tizdennik« publică păreri mai multor somități politice și științifice din străinătate despre asuprairea nemaghiarilor din Ungaria. Sunt păreri englezului Brailsfeld, italienilor Serzi și Lombroso, celebrul criminolog, rusului Petru Kropotkin, ale francezilor Gabriel Séailles, profesor și Yves Guyot, a deputatului danez Bajer, a suedezului Branting și a spaniolului Morole.

Presă ungurească, firește nu știe să califice astea decât drept — minciuni și calomnii.

Papa și procesul din Agram. Ziarul »Perseveranza« din Milano anunță că Papa din Roma a cerut informații amănunțite despre procesul dela Agram. Prea Sfințitul părinte a adresat M. Sale împăratului Francisc Iosif o scrisoare declarând că nu dorește să prejudece hotărârii judecătorilor, dar în numele bisericii recomandă pe acuzați grației iertătoare a suveranului.

Ziaristii români să răspundă minciunilor sindicatului din Budapesta.

Correspondentul nostru din Viena ne scrie: În cercurile ziaristice din Viena se comentează foarte mult răspunsul ziaristilor maghiari la adresa celor francezi, relativ la procesul din Agram.

Ziaristii maghiari profită de ocazia că în Franța nu se cunoaște împrejurările din Ungaria, pentru a face lumea să creadă că cea mai deplină libertate domnește în Ungaria.

Ziaristii vienezi cred că este de datoria colegilor dela presa naționalităților să tipă-

ci din lunga lui călătorie dealungul tuturor cunoștințelor omenești, a adus un scepticism absolut.

Cum am putea afirma că religia cutare e singura adevărată, câtă vreme am văzut amurgul atâtor altele?

Dela cei mai vechi idoli, dinaintea Deluviului, dela idoli de lemn, granit, pene sau piei cusute, zeul Brakmanilor, Buda, Oannes, contemporarul începutului și Dumnezeu al Caldeenilor, Belus, Ormuz, zeul Perșilor, Diana din Efes, Isis, Jupiter, zeul din Etruria până la Iehovah, toți au trecut, goniți în neființă de biciul morții. Căruia din Dumnezeii de astăzi să ne închinăm, câtă vreme vor muri și ei?

...Și totuși, cei cari au crezut în zei — îi sunt dragi, căci iață cum vorbește despre ei, unul din eroii lui Flaubert:

— E drept că la utopiști sunt multe părți ridicole, dar ei merită iubirea noastră. Urâtenia lumii îi dezola, și ca s'o facă mai frumoasă, au suferit cu toții... Ar fi putut să trăiască liniștiți; dar nu! Și au străbătut cărarea cu fruntea spre cer, ca niște eroi!..

Tristan.

Se pot comanda dela: **MOLDT BÉLA** farmacist, laborator cosmetic

rească o replică în limba franceză, care să se trimeată tuturor acelor cari au iscalit adresa către ziaristii maghiari.

În acest chip, acțiunea maghiarilor s'ar întoarce în contra lor înși-le, căci astfel opinia publică franceză ar afla adevărata situație din Ungaria, dupăcum a aflat-o până acuma cea germană, cea engleză și chiar cea italiană.

În general, se crede că este datoria românilor de a informa presa franceză, de oarece grație legăturilor de sânge ale celor două popoare și grație strânselor relații dintre românii din țară și Franța, ei au cele mai mari șanse de a fi ascultați.

Supunem acestea la cunoștința publicului.

Nota Redacției. *Încă înainte de-a primi corespondența asta, ne-am ocupat cu ideea de a face un răspuns ziaristilor unguri, precum am propus tot noi în numărul trecut.*

Putem aduce aici la cunoștință că redacția noastră se ocupă de redactarea acestui răspuns în franceză. Ziarele românești din Ungaria sunt rugate a-și declara adesiunea fie prin ziar fie prin scrisori particulare, sau mai bine prin telegrame până Mercuri, săptămâna asta. Lucrul fiind grabnic așteptăm un răspuns imediat, căci nu vom pune sub răspunsul nostru decât numele ziarelor dela cari am primit o declarație de adesiune.

In jurul crizei unghare.

— Cauze și efecte. —

Subt acest titlu, Ziarul »Arbeiter zeitung«, unul din puținele organe vieneze cari duc o luptă crâncenă contra coaliței maghiare, publică un foarte interesant articol de Iosif Diner — Denes, un ziarist unghur din Budapesta.

»Adeseori am spus în această foaie zice d. Denes, că numai o politică catastrofală poate aduce o rezolvire curată a crizei unghare. Acum trei săptămâni această politică catastrofală era cât pe ce să isbucnească. Dar asiții feudali au mai reușit odată să capete o amânare. Prin ce mijloace au reușit, ce mijloace plănuesc ei de acum încolo și cari sunt, față de acestea, nevoile absolute cari nu vor mai putea fi înlăturate pe viitor, vreau să arăt în rândurile următoare.«

Crema de viorele „Ideal“ este mărghăritarul cremelor. Feței îi dă co'oare nespuse de albă; cel mai excelent mijloc pentru conservarea feței contra *sbârciturilor, pistruiilor și sgrăbunțelor*. Efect neîntrecut, grabnic și surprinzător. Prețul unei tegle expediată francată, dacă suma se trimite anticipativ, 1 cor. 10 fil.

Regulator pentru păr, care îi redă părului culoarea originală; prețul unei sticle cu modul de întrebuințare 2 cor. — — **Mijloc pentru văpsirea părului**, care după o mică folosire negrește foarte frumos părul. Prețul unei sticle cu modul de întrebuințare 6 cor. — — **Blondine** care dă părului culoarea foarte frumoasă blondă. Prețul unei sticle cu modul de întrebuințare 2 cor. — —

Se pot comanda dela: **MOLDT BÉLA** farmacist, laborator cosmetic **GYERTYAMOS (Temes m.)**

tr'o ofensivă dela Calafat la Piroți ori dela Coțabia la Sofia, armata română împreună cu corpurile din Ungaria de sud va putea ușor separa armata bulgară de cea sârbă, având în vedere că acestea din urmă nu pot mobiliza așa repede; ori printr'o înaintare din Dobrogea spre Varna și spre Târnova-Iemenli ar putea împiedica orice ofensivă a Bulgariei contra Turciei.

Prin urmare și Turcia are un mare interes în obținerea prieteniei României, cu atât mai mult cu cât interesele acestor două țări nu se ciocnesc.

Capitolul al doilea al broșurei poartă titlul »Bazele economice ale forței armatei române«. În acest capitol se arată câteva date istorice și statistice, asupra populației țării, guvernului și monarhului ei. Multe din faptele arătate în acest capitol arată că autorul e un bun observator.

Cred că, din punctul de vedere curat militar, el are dreptate când spune:

»Factorii sociali vătămători virtuților militare, ca direcție materialistă, socialismul și ateismul, cari de obicei se întâlnesc în orașe ca o consecință a grelelor lupte pentru existență, se întâlnesc rar în România, deoarece populația de oraș este puțin numeroasă și industria și proletariatul puțin dezvoltate«.

Mai departe autorul spune:

»In cercurile inteligente s'au introdus, cei drept, că o urmare a influinței franceze (?) un lux fals și dorul de o viață ușoară, cu toate urmările lor demoralizatoare. Dar în armată acestea nu se prea obsearvă, pentru că sunt îndepărtate printr'o educație militărească bună a elevilor școalelor militare și a tinerilor ofițeri«.

Dar autorul s'a interesat și de popor, și în această privință face unele constatări dureros de adevărate.

»Păgubitoare pentru valcarea armatei este slaba răspândire a cunoștinței scrisului și cetitului. În cursul anilor 1900-901 au fost 71.4 procente din recruți analfabeți«.

Această situație tristă, autorul o discută numai din punct de vedere militar. În alt loc, el spune:

»In serviciul de recunoașteri folosește foarte mult talentul de orientare al românului, pe când marele număr de analfabeți se resimte în mod dăunător; acestei ramuri de instrucție ar trebui să se acorde o atenție mai mare«.

Aceste cuvinte ar trebui să se imprime adânc în mintea oamenilor de stat ai României, căci dacă ofițerul austriac găsește această situație dăunătoare din punct de vedere militar, noi știm cu toții că toată mizeria economică, socială, politică a țaranului ar dispărea odată cu întinderea culturii.

De altfel autorul găsește și o scuză a acestei situații triste:

»Cauza principală este greutatea pentru școlari — mai ales iarna — de a parcurge distanța dintre locuință și școală, care unori e de câțiva kilometri«.

Și nestabilitatea în administrație, grație sistemului celor două partide ce iau puterea cu schimb, este reproșată. În schimb îi place faptul că ofițerii nu fac politică. Despre presă spune că »nu-i tocmai la înălțimea cerințelor«, deși tot autorul ceva mai departe zice că »în general presa e bine condusă și informată și grație unei libertăți nemărginite, critică aspru toate actele guvernului. Fără a se da înapoi dela a discuta în mod drept eventuale pormiri rele în oștire, presa este în general foarte amicală pentru armată«.

În același capitol se face un tablou asupra importului și exportului României, din care se deduce că din punct de vedere al furniturilor militare, România depinde de străinătate, mai ales în ce privește înarmarea.

Mijloacele de comunicație sunt laudate.

După aceste considerații generale, autorul trece la o critică în special a armatei române, pe care o vom rezuma într'un număr viitor.

Cursurile de vară dela Vălenii-de-munte.

Lecția III. a dlui Iorga. — VII/4 la 9 ore seara.

— Corespondență particulară. —

După ce d. Iorga ne arată lupta de întâietate la adunarea de poezii populare între Alecu Rusu și Alexandri (1840) spune, că nici unul dintre ei n'are întâietate. Indemnul a venit din Ardeal. Barițiu a publicat o foaie la Brașov, »Foaia pentru minte inimă și literatură«. El a fost foarte cuprinzător cu inima și mintea. El cere la 1839 publicarea de poezii populare românești: »A se culege odată cântecele osianelor românești... așa cum sunt«. Atunci a primit din Caransebeș poezii bănățene. Aceste poezii s'au publicat numai ca material pe lângă altfel de material și nici decum ca să dea o direcție literară. În Moldova adună poezii Alexandri și Alecu Rusu, căci la 1840 întorcându-se din străinătate o mulțime de tineri de o valoare extraordinară, cari aveau pe lângă cultură și tragere de inimă pentru neamul lor au lucrat din resputeri pentru ridicarea neamului lor, așa Cogălniceanu, care s'a făcut chiar și croitor și tipograf de a făcut »Călimdar« pentru popor.

Ei s'au înțeles bine la oaltă și au format o societate, al cărei director a fost Mihai Cogălniceanu, distins orator. Atunci a apărut »Dacia literară«, prin care a dorit unitatea literară, și numai după aceea au dorit unitatea politică. În această au apărut foarte puține publicațiuni, căci nu peste mult timp dispărea din mai multe motive. Aici a scris și Costache Negruzzi, care a avut o carieră literară înainte de 1840; și s'a aliat la curentul lui Eliade. El a publicat și un articol despre cântecele poporului nostru. Foaia aceasta n'a publicat poezii populare, cu toate că Alexandri le avea strânse, după cum se vede din o notiță din foaia »Dacia literară«, dar el s'a pregătit pentru a le publica.

Prima ediție a poeziilor populare de Alexandri a apărut la 1852.

După ce a dispărut »Dacia literară« tinerii moldoveni înțelegi la oaltă au scos o altă foaie la Iași »Propășirea«. Când a auzit poliția despre această foaie îndată a oprit-o; iar tinerii fiind cu minte au lăsat locul gol la titlu și a rămas numai »foaie pentru literatură«, dar nici aici nu s'au publicat poezii populare.

Alexandri a publicat mai întâi poezii populare inspirate și mai pe urmă adevărate poezii populare.

Poezii înainte de Alexandri nu pot să descopere nota populară, ci ei se inspiră din literatura străină. Alexandri, când a început să scrie, a scris în tonul poeziei populare, care cuprinde în sine toate notele unei poezii; dar el nu s'a inspirat de toate aceste note. El a prins versul ușor, rima armonioasă, adică a prins forma esteroară a poeziei populare.

La 1848 apare în Bucovina o foaie, care a vrut să joace rolul »Daciei literare« și »Propășirea« și această foaie e »Bucovina« sub conducerea fraților Humuzachi, cari au fost ajutați de Cogălniceanu, Alexandri și Barițiu, cari erau refugiați în Bucovina ca fugari politici, asemenea și Aron Pumnul. În foaia aceasta și-a publicat Alexandri cele dintâi poezii populare. Din Bucovina Alexandri vine în Moldova, mai apoi în Franța de unde a publicat în foaia »Zimbru« poezii și în parte și cele publicate în »Bucovina« dar în altă formă. La 1852 apare ediția I a poeziilor lui, dar toate versurile sunt schimbate de el.

Noul minister francez.

Noul minister francez s'a constituit în chipul următor: Ministru președinte, ministru de culte și de interne: d. *Aristide Briand*; de justiție. *Barthou*, de externe *Cochery*, de instrucție *Doumergue*, de lucrări publice, poște și telegraf *Millerand*, de arte și industrie *Jean Dupuy*, de agricultură *Ruau*, de afaceri coloniale *Trouillot*, de afaceri sociale *Viviani*, Resortul forțelor de uscat a fost încredințat unui general, cel al forțelor de mare unui amiral. Secretari de stat au fost numiți: *Renoult* la finanțe, *Chéron* la războiu, *Sarruth* la marină, *Dujardin-Beaumetz* la artele frumoase.

Noul cabinet e primit în mod favorabil atât în Franța cât și în străinătate. Presa germană, interesată în primul loc, constată cu mulțămire că *Delcassé*, cunoscut ca un germanofob năruit, n'a intrat în minister.

Dintre zările franceze, cele radicale din partidul dlui *Combes*, vorbesc de noul cabinet cu neîncredere, pe când zările moderate, cum sunt »Le Temps«, »Le Journal des Débats«, îl primesc cu simpatii.

Așa, de pildă »Le Temps« scrie că d. *Briand* a încredințat elementului caracterizat prin moderație și prudență un loc destul de considerabil în noul cabinet, dar mai cu seamă a avut curajul a alege doi militari pentru ministerele de război și de marină. Acest fapt probează că d. *Briand*, cu toate că d-sa e socialist, nu va face nici o concesie antipatriotismului.

Ziarul »Figaro« declară că populația pariziană și mai cu seamă negustorii sunt bucuroși de plecarea d-lui *Caillaux* din minister, deoarece prin impozitele sale a neliniștit și chiar a paralizat mai toate întreprinderile franceze.

Dintre membrii cabinetului *Clemenceau*, au rămas dd. *Briand*, *Pichon*, *Ruau* și *Viviani*. Trei dintre ei își mențin resorturile de până acuma, d. *Briand* primește, afară de resortul președinției, resorturile afacerilor interne și de culte, iar *Barthou*, în loc de resortul lucrărilor publice, pe cel de justiție. Portofoliul finanțelor, în locul d-lui *Caillaux* care se duce, îl ia d. *Cochery*. Ministru de instrucție a fost numit *Doumergue*, de lucrări publice *Millerand*, de colonii *Trouillot* iar în fruntea afacerilor industriale și de artă a ajuns *Dupuy*. În fruntea ministerelor forțelor armate au fost numiți doi generali.

Iată și câteva date biografice din viața noului prim-ministru:

D. *Aristide Briand* s'a născut în Nantes, în 1862, — e deci în vârstă de 47 ani. Bărbat svelt, brunet; notele distincte ale caracterului său sunt energia și o neclintită putere de voință. S'a distins deja la începutul carierei sale politice — pe când făcea parte din partidul socialist — prin atitudinea hotărâtă ce manifesta în toate acțiunile sale și prin ingeniositatea ce dovedea în alegerea mijloacelor în luptele politice. Ziarist distins, a publicat o mulțime de articole remarcabile. A fost vreme îndelungată redactorul-șef al ziarului »Lanterne«. El e autorul legii de separațiune a bisericii de stat. A fost însărcinat cu portofoliu ministerial întâia oară în Martie 1906, în cabinetul *Sarrien*. Opera sa cea mai nouă e reforma legii despre divorț. El e unul dintre cei mai celebri oratori ai parlamentului francez. Discursurile lui sunt tot atâtea modele de artă ale oratoriei și elocvenței franceze.

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

Spovedaniile unui om de azi.

Ironie...

Nu slăvindu-te pe tine,
Lustruindu-se pe el!...
M. Eminescu.

Aniversara morții lui Eminescu, privită superficial, pare un omagiu pios pe care un neam recunoscător îl aduce unuia din marii săi oameni. Privit mai adânc însă, el e intristătorul simbol al însușirilor de fanfaronadă ale acestui neam. Și mai e un semn de lășitate: când Eminescu murea de foame și și storcea creierul umplînd coloane de gazetă, când contemporanii bogăți în gesturi nu îndrăzneau să-i proclame geniul ci abia îndrăzneau să-l puie în al doilea rînd după Alexandri, — nimeni nu se bătea cu pumnul în piept ca să arate neamului ce om trăiește în mijlocul său. Eminescu a trăit nefericit. După moartea lui însă, când s'a aflat pe cine au pierdut românii, slăvitorii au răsărit pe toate cărările, țara a fost blestemată, iar amintirea tristului poet sărbătorită cu sfîntenie.

Acum, cînd se împlinesc douăzeci de ani de cînd Eminescu a murit, numărul admiratorilor s'a înmulțit. Se fac comitete ca să i-se ridice busturi, cărți omagiale apar, iar ziarele îi consacră cite un număr întreg. Toată slava aceasta aduce pe buze un zimbet de trist scepticism. Ce-i folosesc lui Eminescu toate acestea?

Sunt frumoase ele, sărbătoririle postume, cu imnuri și articole publicate și republicate la fiecare prilej, cu aprecierile exagerate și cu păreri anticipative asupra viitorului poeziei romînești:

«Vor trece veacuri și un geniu asemănător lui Eminescu nu se va mai ivi în literatura noastră»...

...Ce-a fost mai ușor cu prilejul acestei aniversări și ce-a fost mai onorabil pentru orice tînăr și bătrîn publicist, decît să mai scrie cîteva banale aprecieri în amintirea lui Eminescu? De toată pompa aceasta Eminescu ar surîde și s'ar revolta cel dintîi. Cel dintîi ar blestema făcîndu-i seculară cîntă gloria scriitorilor apuși și și lasă contemporanii să înnebunească.

Sunt unele adevăruri crude care trebuie spuse, ori cît de înrădăcinată ar fi nevoia ideilor: morții nu lasă pe vii să trăiască, fiindcă nici ei n'au putut trăi în viață, din pricina altor morți...

Ce brutal e adevărul că »un editor tipărește mai mult opera unui răposat, fie el mediocru, decît a vr' unui talent nou, ca să nu plătească pe autor...«

Cum să nu te doară știind ce se ascunde în dosul unor trîmbițări postume. Știind că de proslăvirea unui mort sunt legate atîtea meschine interese personale?

Și nu e numai cazul lui Eminescu, fiindcă el are și mulți admiratori sinceri. Literatura universală e plină de exemple. Sentimentul acesta de proslăvire a morților în dauna celor vii și spre folosul unora, e etern, etern ca și versul scepticului bard:

Nu slăvindu-te pe tine, lustruindu-se pe el!...
Neg.

INFORMAȚIUNI.

ARAD, 26 Iulie n. 1909.

— **Călduri tropicale.** De vre-o săptămână încoace avem adevărate călduri tropicale. Azi se pare că au ajuns chiar un punct de culminație. La amiază erau 40° Celsius la umbră. Pe unde priepea soarele asfaltul se muia ca aluatul.

Salvarea a fost chemată la mai multe cazuri de insolajie. Căldura de peste zi este atât de intensivă și penetrantă încît temperatura nu se recorește îndestul nici noaptea. O ploaie ar fi o adevărată binefacere nu numai pentru cîmp, care arde în para focului ci și pentru oameni cari nu au unde să se ascundă dinaintea razelor ucigătoare.

— **Maiestatea Sa împăratul își ia adio dela armată?** Ziarele din Budapesta răspândiseră zilele trecute șvonul, că imediat după manevrele de toamnă dela Gross-Meserich, împăratul va da un ordin de zi către armată, în care își va lua rămas bun dela ea. Aceasta pentru că monarhul, dată fiind vârsta sa înaintată, a hotărît să renunțe la exercițiul efectiv al prerogativelor Sale de comandant suprem al forțelor de uscat și de apă.

După cum cetitorii își amintesc încă, ziarele ungurești șvoniseră și anul trecut în preajma manevrelor o veste la fel. Tendința ce dă naștere acestor fel de șvoniri minci-

noase e bine cunoscută și nouă românilor și cercurilor politice din Viena.

Pentru a salva simulacrul dinasticismului unguresc, agenția ungară vine și ea acum să desmintă știrea despre retragerea Maiestății Sale, declarînd-o cu totul lipsită de temei.

— **Intrunire de suverani.** Din cercurile Curței se anunță că s'a stabilit în mod definitiv data de 13 August st. n., pentru intrunirea suveranilor cari vor veni să salute pe împăratul Francisc Iosif, la Bregenz. Vor fi față regele Württembergului, marele-duce de Baden, prințul-regent Luitpold al Bavariei. E probabil că și consiliul federal al Elveției va delega pe președintele sau vice-președintele confederațiunii, ca să salute pe împărat.

— **Serbările dela Lipova.** Învățătorii români din cele 4 protopopiate bănățene din dieceza Aradului, se vor întruni în adunare generală în zilele de 30, 31 Iulie și 1 Aug. Cu acest prilej inteligența română din Lipova va organiza, după cum am anunțat o serie de serbări culturale. Amintim din nou publicului românesc aceste frumoase serbări, îndemnându-l să participe în număr cât se poate de mare și să sprijinească astfel năzuințele frumoase ale învățătorilor noștri. Să nu scape ocazia, nici un cărturar de bine din aceste locuri și îndemnat de ținta luminoasă ce și-au fixat-o organizatorii acestor serbări, să răspândească în cercul lor de cunoscuți lozinca: »La revedere Sâmbătă în Lipova!«

— **D. O. Goga părăsește »Luceafărul».** Numărul cel mai proaspăt al »Luceafărului« publică următoarea declarație a dlui Octavian Goga:

»Declarație. Subsemnatul începînd cu ziua de astăzi mă retrag dela revista »Luceafărul«, la care am figurat în calitate de coproprietar, membru în comitetul de redacție și colaborator — ne mai avînd pe viitor nici o legătură cu revista. Sibiu, 16 Iulie 1909. Octavian Goga.»

Afară de dnii dr. I. Lupaș și Al. Ciura cari figurează însă numai între colaboratori cari cu toate astea nici ei de mult nu-și mai publică lucrările în »Luceafărul«, d. Goga a fost cel din urmă dintre fondatorii dela început ai »Luceafărului« care mai făcea parte și azi din comitetul de redacție și era coproprietar.

— **»Was kostet es?»**, întrebare »Gazeta« pe confrății dela »Kronstädter Zeitung« cu privire la articolele perfide scrise cu prilejul apelului sindicatului din București. Ziarul săseșc răspunde acum cu tălmăciri de cuvinte și de citații în a căror desbatere nu intrăm, căci confrății dela »Gazeta« vor găsi un răspuns la el. E altceva ce ne privește în discuția asta. Autorul articolului, d. W. (Guido Wächter), crede că critica pe care »Gazeta« i-a făcut-o este a unei singure persoane și întrebă ironic dacă a cerut învoierea prealabilă a tuturor românilor. Nu a cerut-o dar are consentimentul nostru al tuturor, căci suntem scârbiți de politica de »doi bani în trei pungi« care caracterizează politica săsească și a cărei expresie au fost și articolele din chestiune. Am crezut că măcar în Brașov a rămas ceva din vechiul spirit de radicalism al sașilor odinioară »verzi«, azi însă fără culoare și fără conștiință politică. Dacă ei au renunțat la conștiința lor națională, să lase măcar pe alții în pace cari nu vor să o lapede.

Aceasta ne-a făcut să ne rostim și noi în discuție.

— **Primul-ministru român la Carlsbad.** Corespondentul nostru din Viena ne scrie: Primul-ministru român d. Brătianu a părăsit azi Viena, ducându-se la Carlsbad, unde va face o cură de șase săptămâni.

— **D. Clemenceau la Karlsbad.** D. Clemenceau, acum o săptămână prim-ministru al Franței, a sosit la Karlsbad, unde își va face obișnuita sa cură.

— **Cununie.** Rozalia Cupșa și Ioan Rusu, teolog absolut își anunță cununia, care se va celebra la 8 August 1909 st. n. d. a. la 3 ore în biserica gr.-cat. din Nicula.

— **Adunarea »Asociației« secția Turda.** On. membrii ai secției XXIII Turda a »Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român« precum și toți binevoitorii și sprijinitorii ei sunt poftiți la adunarea generală, ce se va ține în 2 August st. n. 1909 la 2 ore p. m. în localul școlii gr.-cat din Petridul-unguresc, după următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării. 2. Raportul secretarului, casierului și a bibliotecarului. 3. Alegerea a două comisii pentru cenzurarea rapoartelor și pentru înscrierea de membrii noi și încasarea taxelor. 4. Predarea bibliotecii populare înființate pe seama comunei Petridul-unguresc. 5. Eventuale disertațiuni. 6. Raportul comisiilor exmisse. 7. Eventuale propuneri. 8. Alegerea a 3 membrii verificatori. 9. Inchiderea adunării. Pentru comitet: I. Vlăduț, director, dr. Valer Moldovan, secretar.

— **Pentru tinerii învățători.** Stimații domni absolvenți ai școlii normale din Caransebeș sau Arad sunt rugați a recurge la postul de învățător în Gladnărom. (Tractul Făgetului — p. Facset, Krassó-Sz. m.) e salariul întregit la 1900 cor. grădina jum. jugăr pămînt cl. I. Edificiul școlii e nou, după lege. Comuna e ca un opid mic lîngă piciorul muntelui Radeș și Rusca. În comună e și notariat și inteligență. Concursul expiră Marți, în 28 Iulie a. c. st. v. Binevoiască a se prezenta în vre-o Duminecă la biserică din comuna de sus spre a se recomanda poporul. Teodor Gerdeț, președinte la comitet.

— **Doi aromâni uciși de greci.** O statistică oficială turcă stabilește că în primele zile ale lunii Iulie (st. n.) s'au întîmplat 14 ciocniri între bande și armată. Din aceste bande una a fost bulgară, una albaneză și 8 grecești. În ultimele zile, o bandă a atacat 4 aromâni, ucigînd 2 și rîndind grav pe ceilalți doi. Versiunea grecească spune că acest atac se datorește bandei cunoscutului șef Scubrei. Autoritățile turcești susțin însă, că aceasta e opera bandelor grecești și au dispus noi arestări de greci.

— **Deraiere pe linia Viena Frankfurt.** Alaltăieri acceleratul care merge dela Viena la Frankfurt a avut o deraiere lîngă Passau în Austria. Trenul întreg s'a răsturnat. Din întîmplare numărul morților nu-i mare, abea unul a fost strivit, suferind leziuni interne grave. În schimb vre-o alte 6 persoane au fost grav rînite.

— **Ion Orlescu.** În etate de 21 ani a murit în casa părinților săi — la Sasca, învățătorul Ioan Orlescu din Dognecea. La groapă l-au petrecut mulți studenți și învățători apoi trimișii dognicenilor și întregă Sasca, fără deosebire de neam. Au slujit trei preoți, au vorbit preotul și învățătorul român din loc, iar în numele studenților a vorbit d. dr. I. Groșșianu. Între cununile cari acopereau coșciugul era și una a studenților români. Prin moartea ericului Ion Orlescu s'a stins viața unui brav tînăr român.

— **Tot felul de chipiuri militare și de alte uniforme,** apoi ciacăi și calpace din materia cea mai bună și în prețuri ieftine. Fabricate proprii. Weber Pál, măiestru specialist pentru confecționarea chipiurilor. Cașovia (Kassa) Fő utca.

Concerte, petreceri.

— **Petrecerea din Ileanda mare.** Inteligența română din Ileanda-mare și jur invită la petrecerea de vară împreună cu reprezentare teatrală, care se va ținea cu prilejul dării de seamă a valorului nostru deputat din cercul Ilenzi-mari: dr. Teodor Mihali, în 1 August st. n. a. c. în sala restaurantului scâlzilor dela Buzușă (Büdöspataka). Prețul de intrare: de persoană 3 coroane, de familie 5 coroane. Venitul curat este destinat pentru fondul zidirii unei noi biserici gr. cat. în Ileanda-mare. Inceputul precis la jum. 8 ore seara.

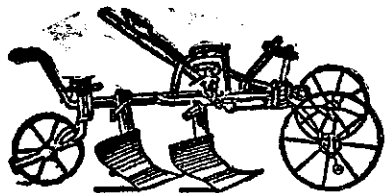
„LUCEAFĂRUL“
instituit de economii și credit în Vârșeț.

AVIZ!

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii »LUCEAFĂRUL« din Vârșeț, sunt recercați prin aceasta a se folosi de dreptul lor de preferință acordat din partea adunării generale referitor la optarea de acții din emisiunea a doua în înțelesul prospectului din 14 Aprilie a. c. până cel mult în 1 August 1909 st. n. căci dacă până la acest termen nu se vor declara și nu vor participa la subscriere își pierd dreptul de preferință.

Din ședința direcțiunii institutului de credit și de economii »Lucaferul« ținută în 22 crt. st. n.

Direcțiunea.

Tátray Sándor

turnătorie de fier, fabrică de mașini și pluguri, atelier de zidărie și lăcătușerie
Oradea-mare — Nagyvárad
Teleky-utca 35.

Lucrări vărsate pentru mașini, după desemn sau lucrări de fier strugărit și lucrări oblite.

Pluguri sistem Sack,
toffelul de lucrări de lăcătușerie și — pentru zidiri. —

Atelier model de măsurie propriu.

ÉDER ANTAL

fabrică de miere și ceară în
POZSONY.

Fabrica în Kisfaludi-utca nr. 10.

Recomandă în atențiunea onoratei preoțimi și a epitropiilor parohiale veritabilele sale —
lumini de ceară de stup pe lângă prețurile cele mai moderate. ☞☞☞

Vând și material de ceară pentru lustruitul podelelor și cele mai bune soiuri de **miere.**

Comandele se efectuează prompt și conștiințios. ☞

Preț curent la dorință, cu provocare la ziarul Tribuna trimitem **gratuit și franco.**

Firma fondată la 1809.

La comanda mai mari se dă rabat convenit.

„Sentinela“

instituit de credit și economii ca societate pe acții în SATUL-NOU (Révaujfalu) cu filiala în Sân-Mihalu.

Efectuează toate operațiunile de bancă. După depuneri plătește 5% interese și 10% dare după interese. — Prospect pentru noua emisiune de acții, pentru acționari cu 110, iar pentru neacționari cu 112 cor. se pot cere dela direcțiune. Satul-Nou, în 7 Maiu 1909.

Direcțiunea.

România. — Ministerul Domeniilor.

SERVICIUL PESCĂRIILOR

— Biroul de vânzare TULCEA. —

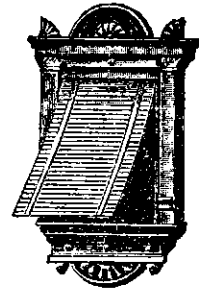
Cota pieței Tulcea în ziua de 3 Iulie 1909.

SPECIA	Secția VI-a					
	PROASPĂT			SĂRAT		
	Maxim.	Minim.	Cantit. vindută	Maxim.	Minim.	Cantit. viudută
Crap	110	91	119			
Ciortocrap	84		7			
Cierian	80	67	1253			
Ciortanică	69		125			
Caracudă	26	19	2008			
Lin	53	38	707			
Pratieă						
Cârjan ă	45		26			
Băbușcă	36	23	151			
Mreană						
Cosac	47		34			
Șalău mare	131	108	22			
mic						
Știucă mare	67	43	1386			
mică						
Avat	66	51	24			
Sabiță						
Biban	34	27	64			
Obleți						
Albitură						
Somn pană						
iarma						
Iaprac	95	61	106			
Somotei	52	38	693			
Morun						
Nisetră	146		22			
Păstrugă	168	135	16			
Viză						
Cegă	152		2 $\frac{1}{2}$			
Scrubil de Mare						
„ „ Dunăre						
Rizeafcă						
Chefal						
Calcan						
Iere Morun						
„ N setru	13 $\frac{25}{100}$		2515			
„ Păstrugă						
„ Știucă						
„ Crap						
Raci						

Șeful biroului de vânzare **C. Hurgulescu.**

Agent vânzător **Popescu**

Fabrică aranj. cu instalație electrică

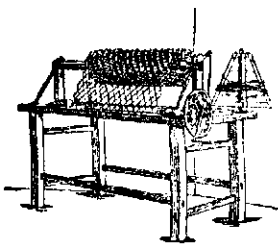
B. Skrbic

Zagreb

— Iliea Nr. 40 —

recomandă renumitele sale rolete de scândurițe, de lem și graduate și rolete de fier pentru uși, prăvăli etc., rugând a da mai multă atențiune acestei firme solide.

Catalog de prețuri și prospect se trimit gratis.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca.

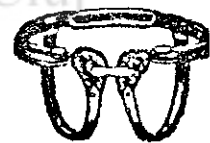
Nu trebuiesc anteprenori; domeniile, comunele, sirguraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele mele.

— Primlucrător mijlocesc. —

Recomand și mașini pentru împletitul de sîrmă.

Catalog de prețuri trimite gratis și franco.

== Premiat la 6 expoziții. ==

Zénithul de gumă

deja după câteva zile s'a dovedit prin mil de sorisori de recunoștință dovedește că

specialitățile (preservative)

pentru dame și domni, inventate sub numele Zenith sunt cele mai de încredere, nu strică sănătatea, ceea ce er defectul celor de până acum.

Prețul: 1 duzină de Zénith pentru domni 8 cor. 1 bucată Zénith pentru dame 7 cor.

La comandă vă rugăm să fiți atenți la numele Zénith, căci numai atunci e veritabil, dacă e provărit cu marca Zénith. — Se trimite în străinătate și în țară pe lângă cea mai mare discreție, recom. și cu ramburs.

Agentura principală în Ungaria:

DEUTSCH IZIDOR

magazin de instrumente medicale și pentru îngrijirea bolnavilor.

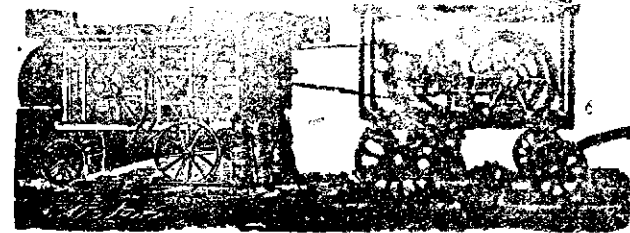
Szabadka, Kossuth-u.

Babatin Testvérek

prima fabrică de motoare și mașini, turnătorie de fier din Bichiștiaba.

Telefon 50. **Békéscsaba**, Vasut-utca.

Recomandă fabricațiile proprii de motoare manate cu benzin și cu ulei brut, locomobile, motoare absorbitoare de gaz. Mașini motoare pentru drumuri manate cu benzin, pentru arat și treierat, pe lângă condițiuni de plăcere favorabile în rate. Primesc și efectuează grabnic ori-ce soi de turnare de fier și de metal, transformări, aranjamente de mori, precum și scobirea scaunelor vechi de suluri.

Venirea la fața locului a factorului tehnic gratis. Cancelarie tehnică. — Prețuri ieftine. Garanție deplină și serviciu prompt.

In atelierul meu de instrumente muzicale

in Chichinda mare (Nagy Kikinda) str. Sándor-Főherceg provăzut cu puteri de muncă speciale se repară tot felul de instrumente muzicale în mod special cu prețuri nemaipomenit de ieftine. Țin în depozit totfelul de violine fabricația cea mai bună, tambure, harmonice și gramofone, precum și plăci de gramofone. Apoi tot felul de părți de instrumente. La comande din provincie se face lucrul cu îngrijire sub supravegherea mea. Cu deosebită stimă :

KELEMEN ANTAL liferant de — instr. muzicale

Telefon 149 și 227. — Telefon 149 și 227.

Frații Lászlóczy din Cluj

aduc la cunoștință că cârnățaria veche de 40 ani, au mărit-o și au provăzut-o cu instalație electrică. Recomandă specialitățile de prima calitate de

cârnaț din Cluj, slănină și articlii de cârnățarie,

precum: slănină fină (Kaiserfleisch), slănină cu aiu, cârnaț, carmanadă, șuncă, limbă; în sezonul de iarnă

cârtaș de Cluj și sângerete; specialități de cârtaș și cârnați, pastete și rânză de porc umplută, slănină pentru muncitori în cantitate peste 25 kg.; în fine untură curată de porc topită în vase.

La comande mari și prețuri mari.

Expediare cu poșta sau cu trenul. — Serviciu prompt și grabnic. Cu catalog de prețuri sau cu informațiuni servim bucuros. — Adresa:

FRAȚII LÁSZLÓCZKY fabrică de cârnățarie - Cluj - Kolozsvár.

„AURORA”

Intreprindere Română în New-York 204 — W. 14 th. st. — Director: Dr. E. Lucaciu.

Fondată și incorporată conform legilor statului Illinois în 1909. In toate afacerile referitoare la America, cereți deslușiri dela firma „Aurora”.

Banca Română „Aurora”. Dacă cineva dorește a trimite bani d.n America în țara veche, ori are bani de depunere să se întoarcă la banca română „Aurora” d.n New-York 204 — W. 14 th. str.

Librăria „Aurora”. De doriți ori-ce soi de cărți, de rugăciuni, de cetit, de învățat, cereți catalogul librăriei noastre care este cea mai mare și mai bogată librărie românească din America.

Dacă vreți să călătoriți în America, ori din America a în țară, cereți deslușiri și cumpărați bilete de vapor dela intreprinderea „Aurora” 204 — W. 14 th. str. New-York. Pe ori ce linie Vă putem vinde bilet.

Dacă cumpărați dela noi bilet pe vapor veți primi adăpost în casa română de emigrare „Aurora” 204 — W. 14 th. str., care este singura intreprindere română incorporată după legile Statelor-Unite.

Toți românii cari vin ori pleacă din America, ori sunt în America, sunt rugați a informa biroul central „Aurora” despre locul unde petrec ori unde s’ar muta cu locuința ca să fie în evidență în registrele casei de emigrare și la toate împrejurările să se poată da deslușiri la aceia cari le-ar dori.

Dacă cineva dintre emigranți dorește să cumpere pământ în America să ceară informații dela intreprinderea „Aurora”.

Toate epistolele să se trimită la adresa ;
E. Lucaciu, director, 204 — W. 14 th. str.
— New-York S. U. A. de N. —

Cine dorește răspuns este rugat a alătura o marcă de 30 fil. ori 5 cents.

Primal institut sudungar de auritură artistică
a lui E. I. SPANG
 sculptor și auritor

TEMESVÁR - Erzsébetváros
 strada Templom Nr. 5.

Premiat cu diploma de onoare și cu medalia de aur în București, și cu alte medalii de argint la diferite expozițiuni.

Face cu prețuri moderate:

— **iconostasuri, altare** —
amvoane, jertfelnicuri, —

primește renovarea și aurirea iconostaselor vechi, altarelor, a jertfelnicilor și a amvoanelor, precum și a tot felul de lucrări în — — — — — bransa aceasta. — — — — —

IOAN I. CREȚU

arhitect și lăcătuș
Timișoara-Fabric
 Fő-utca 10.

Primește orice lucrări cu fier pentru zidiri, precum și bariere pentru trepte și balcoane, gratii pentru porți, schelete pentru ferestri, garduri pentru morminte și vetre de fier cu prețuri moderate.

Schuller Gașpar, neguțator de butoaie și de doage

PÉCS

E mai presus de orice concurență prin magazinul său bine asortat potrivit cerințelor timpului. Face din materialul cel mai bun

butoaie de vin de bere și de spirt, putini și căzi cu prețul cel mai favorabil. Depozit permanent în butoaie gata.

La chemare se duce oriunde.

HAFFNER JÓZSEF

tăietor de pile
SIBIU (Nagyszeben), Elisabethgasse 42.

Recomandă fierarilor și comercianților atelierul său de tăiat pile bine aranjat, unde se pregătesc pile mici și mari din oțel vărsat de prima calitate etc. primește spre scobire pile mici și mari vechi cu prețuri ieftine.

In atențiunea fabricilor de lemnărie!

Recomand
instrumente
din cel mai bun material necesare pentru măsur, sculptor de lemn și dogar, cu prețuri mod. după desemn.

Nagy Mihály
fabrică de instrumente
Szabadka
Theresia-tér.

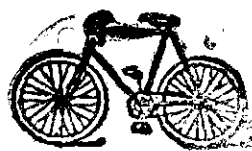
SCHUBER JÁNOS, mehanic

TIMIȘOARA — TEMESVÁR
Fabrica: Fő-utca Nr. 23.
— Telefon pentru oraș și comitat 980. —

Remontele mașine de cusut „PFAF” sunt cele mai bune pentru trebuințele casnice și industriale. CENTRAL BOBBIN și SINGER cu luntre rotundă pe lângă garanță de mai mulți ani. Mare depozit de biciclete DÜRKÖPP, DIANA, HELICAL, HELICAL, PREMIER, GLOBUS, POSTILON și SPECIAL.

Mare asortiment în gramofone și plăci. Noutate! EUFON mașină vorbitoare fără tub. La lampile Kolloid WOLFRAM 70% cruțare de curent. Reparări se fac pe lângă garanță. Cereți catalog de prețuri. — Se caută un ucenic.

Prima firmă de motoare sudungară.

Schmerek și Szabó

© © Temesvár-Józsefváros, Bonnáz-u. 14. © ©

Recomandă motoare mánate cu ulei brut, benzina și cu gaz de prima calitate, precum și ori-ce articli tehnici, uleiuri instrumente și mașini. Primește instalație de mori pentru măcinat. - Atelier de reparat propriu!

Catalog de prețuri se trimite gratuit și francat.

Grosz Nagy Ferencz,

farmacia : : Debreczen : : farmacia : :
elat. : : „Arany egyszarva”

Medicament pentru vâpsirea părului.

Se culori blond, brun și negru. Efect la moment și vîpsire de așine, cu părul sau mustața și o lună să aibă culoarea ce o dorește. Nu înăspresc părul. O sticlă cu medicament pentru ori și se culorează 4 cor.

Numai există reumă!

Cine voește să scape de ori-ce soi de reumă și de tot felul de dureri externe să cumpere o sticlă mare din renumitul

Balzam Regesc

(Király Balsam) al cărui efect vindecător e recunoscut de medici 1 sticlă mare 2.65 Cor. cu îndrumare, 3 sticle mari 6.65 Cor. cu îndrumare, porto-franco cu rambursă. Patentat, în nenumărate spitale de frunte se aplică ca cel mai bun medicament.

MUSTAȚA E FRUMOASA
dacă întrebuințezi

POMADA HAJDUSÁG

cea mai bună pentru creșterea și potolirea mustețelor, pregătită din materie nenaturată. Efectul se vede foarte înțe și cu siguranță. Scutit prin lege. Un borcan 50 fl. Prin poștă se trimite numai 3 borcane cu 2.15 Cor. Cu rambursă gratuit.

Locuința și atelierul se află în str. Szaniszló 46. — Copii onești se primesc ca ucenici.

Fond. la 1895. Fond. la 1895.

DEO ADJUVANTE!

Imrek Károly

măsar pentru zidiri și mobile
Oradea-mare (Nagyvárad) Szaniszló-utca 46.

Aduc la cunoștința on. public din Oradea-mare și comit. Bihorului, că primesc pregătirea a tofelul de

lucrări pentru zidiri și mobile

din bransa mea, pe cari le pregătesc cu cea mai mare conștientiositate și cu gust conform cerințelor moderne, în orice culoare și formă cu prețuri moderate. — Străformez tofelul de mobile, reparaz, lustruiesc și oblesc cu specialitate. — Primeșc ajustarea și repararea mánăstirilor, institutelor, școalelor, societăților și reuniunilor economice cu prețuri moderate.

La dorință mă prezint atât în loc cat și în provința.

„ARADI IPAR ÉS NÉPBANK“.

Meghívás!

Az „Aradi ipar és népbank“ részvényeseit a folyó évi augusztus hó 15-én délelőtt 10 órakor az intézet első emeleti tanács-termében (Szabadság-tér 18. sz) tartandó

rendkívüli közgyűlésre

ezenel tisztelettel meghívom.

Tárgysorozat:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes kiküldése.
2. Az igazgatóság előterjesztése a részvénytőke felemelése tárgyában.
3. Az alapszabályok 6. és 11 §-ának módosítása.
4. Az igazgatóság felhatalmazása alapszabálymódosításokra a cégbiróság által kívánt változtatások esetében.

Azon tisztelt részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 69 §-a értelmében részvényeiket f. évi augusztus hó 14-ig az intézet főpénztáránál tértívny ellenében letéteményezni sziveskedjenek.

Arad, 1909 július 20.

Szalay Károly s. k.
elnök.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Prima fabrică de mașini agricole
și întreprindere de săpat fântâni adânci în Sălmar.
SZATMÁR strada Telcky 8.

Seful
firmei

PROBST MATYÁS

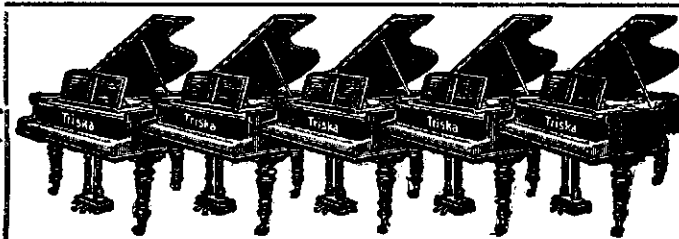
Primește:

instalări de mori de aburi și motoare cu ulei,
sfredelirea de fântâni arteriane,
conducturi de apă și pompe de
apă de orice sistem, aparate
pentru uscarea nutrețului, repa-
rații de automobile și de mo-
toare cu benzină și orice lucrări
atingătoare de această branșă
cu prețuri avantajoase.

Depozit permanent de mașini cu
aburi și de pompe.

TRISKA J. Primul depozit de piane
— din tot Ardealul —
Cluj — Kolozsvár, Sétatér-utca Nr. 10.

Recomandă pianurile și pianinele sale provenite din fabri-
cele celebre din țară și străinătate, precum și atelierul
său de reparat instalat din nou, în care pianurile
vechi și stricate să repară repede, prompt și ieftin cu
mijloace moderne. — PLANURI CU CHIRII IEFTINE.

In atențiunea proprietarilor de pământ și grădini!

Am onoare a aduce la cunoștința on. public, că cea mai
bună și recunoscută de neîntrecută

compoziție de gunoi artif. numit „Borda“

am luat-o în depozit și numai la mine se af. în prețurile ori-
ginale ale fabr. cel. Deși înainte de a vă procura gunoi artif. al,
să vă adresați mie și să cereți prețul și cantitatea aproximativă.

După folosirea gunoiului arti-
ficial, product îndoit și întreit.

Ifj. Nestler József
Temesvár - Józsefváros.

Acest gunoi artif. al (fabricat) se vinde în cutii de tinichea
de 1/2 și 1 klgr., apoi în saci de 5, 50, 70 și 100 klgr.

Compoziții separate pentru trandafiri, flori, vițe, pepeniște,
tutun, cartofi, verdețuri, diferite plante și ierburi.

lu Timișoara se capătă:

BELVAROS: Emma virágterem
Koronaherczeg-utca 3.
Telefon 954.

JÓZSEFVAROS: Nestler József
mag és virágkereskedés, Kossuth-utca 4.
Telefon 233.

Sănătate!

Putere!

Fac cunoscut onor. public, că în atelierul meu pregătesc
renumitul

aparăt galvanic-electric.

Acest aparat se folosește cu succes la: reumă, slăbire
corporală, boale de nervi și de stomac, neuralgie.

Prețul unui aparat complet laolaltă cu cingătoare elec-
trică și modul de întrebuințare 55 cor. Se garantează că
este cel mai bun fabricat. Cu explicări și informațiuni servește

H. Süßmann orologier și reparator de
aparate electrice contra
— slăbirei corporale. —

Sibiu (Nagyszeben) Reisergasse Nr. 27.

Acum e cel mai bun timp!

Acum e cel mai bun timp!

Reparaturile se execută prompt și conștiințios.

TH. SCHMIDT — mai înainte —
väd. Fried. Klein
Sibiiu — Hermannstadt, Reisporgasse 7.

recomandă noutățile sale de
parasole și entoutcas
(pentru orice ocaziune) precum și ma-
gazinul bine asortat de
plăci pt. doamne și domni
de calitate bună, plăcute, durabile și
cu prețuri ieftine.

Stofa unsuroasă pentru cuverte
de mătase și jumătate mătase pe șles
executate prompt și neșcepționabil.
— Bastoane cu prețuri foarte ieftine. —

Reparaturile se execută prompt și conștiințios.

Serviceu culant.

Prețuri ieftine

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.

Lucru de mână garantat.

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11'—
„ „ box „ „ „ „ „	K 11'—
„ „ șevro pt dame cu bambi	K 10'50
„ „ „ „ „ „ cu șirete	K 9'50
Jumătăți de șevro pentru dame . .	K 8'—
Ghete tari de muncitori dela . . .	K 6'80
Ghete de copii dela	K 3'—

Material de I-a clasă.

ALBERT KLINGENSPOHR măiestru
petrar în
Mediaș (Medgyes). ● Filiala în Sibiiu (N.-Szeben) 5.

Mare de-
pozit de **monumente mormântale** din piatră :
greasă, mar-
moră, granit șenit și labrador. În urma experiențe înde-
lungate și a cumpărării în mare atât a calității cât și a
ieftinătății acestor lucruri mă :flu în poziția de a satisface întru
toate pretenziunile on. public. Invit on. public să cerceteze
dep. z tul meu frumos șsortat. C mândele se execută pan. tual.

Cu schițe și prospecte
■ servesc gratuit. ■

Primește spre execu-
tare totfelul de lu rări
de zidit aparținătoare
la bransa mea pe lângă
serviciu prompt și pre-
țurile cele mai ieftine.

DROGUERIE.

Dubiniewicz Oszkár

— comerciant de articole medicale, chimice și parfumuri. —

Kolozsvár, str. Deák-Ferencz nr. 8.

Chiag litr. 3 cor.

Aparate de fotografiat și tot ce se ține de ele, hârtii și articole
chimice, Aparate dela 8—200 cor.

Petrol-China cel mai bun mijloc contra
mătreței a căderii părului
și cărunțirii. Prețul Cor. 1-20.

Fondată în 1885.

Peterka Lajos

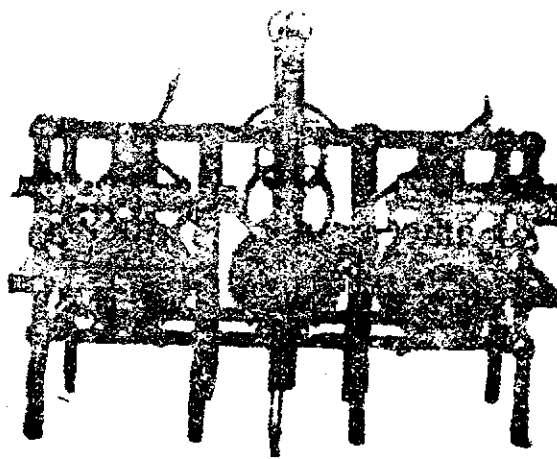
Fabrică de clasornice de turn, angajată cu contract de capit. Budapeșta
Budapeșta IV., str. Bástyá nr. 22.

Prăvălia :

V., strada Váczi nr. 57

Face pe lângă prețuri me-
derate și garanție de m-
mulți ani clasornice de
turn — școli — caste-
și casarme, primește
asemenea și repararea lor

Fiind chemat ma de
ori unde în persoană
budget face gratuit și în
miteme porto-franco ori cu

Telefon 275.

Var ieftin!

În magazinul de var a lui

Vas és Tárša

comercianți de materii de zidit

ARAD, BOROS BENI-TER 6

(vis-à-vis de m.ara Széchenyi).

se mai poate căpăta încă câțva timp

var ieftin

100 chlgr. l fl. 70 cr.

Telefon 275.

Crema de lapte

are efect ușor alcalic, și în urma aceste
insușiri ex elente întrece stricăt casele
abșit de față unsuroșe, nu este unsu-
roasă, nu pătează ș depărtează tot
felul de necurățeniei de pe față. —

Pielea feței, mâinile în câteva zile le
face catifelate, albe ca neaua și se poate
folosi oricând ziua.

Prețul unei tegle mici 50 fl., una mare 1 cor.
Săpun de cremă de violele prețul 70 fileri.

Se află de
vânzare la **Berta Kálmán, farmacist**

în **Maris-Radna**, la farmacia „Răscumpărătorul“.

Tot felul de leacuri din țară și str. se vând cu prețuri moderate.